

скорити видання Енциклопедії міжнародного права в 3-х томах; вжити заходів щодо утворення Асоціації конституційного права на базі Інституту; продовжити розвиток фундаментальних наукових досліджень у рамках цільових комплексних програм; провести урочисте засідання, присвячене 150 річчю від дня народження другого президента ВУАН М.П. Василенка. Ініціювати видання відповідної постанови Президії НАН України про вшанування пам'яті академіка М.П. Василенка. Порушити питання про заснування музею історії академічної юридичної науки; започаткувати видання «Електронної історико-правової бібліотеки», здійснити кроки щодо представлення наукової продукції інституту в цифровому вигляді у мережі Інтернет та через видання на електронних носіях; систематично напрацьовувати і затверджувати на вченій раді правові позиції інституту з актуальних проблем, щодо яких постійно йдуть запити: судова реформа, режим мов в Україні, «русинське питання» тощо; здійснити заходи щодо розширення та постійного оновлення сайту Інституту у мережі Інтернет, активізувати популяризацію видань Інституту в засобах масової інформації та на електронних носіях.

О. В. КУКУРУЗ,
кандидат політичних наук

УКРАЇНСЬКІ ТА ПОЛЬСЬКІ НАУКОВЦІ ПРО ГЕОПОЛІТИЧНІ ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ТА ЄВРОПЕЙСКУ БЕЗПЕКУ

24–27 листопада 2015 р. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України виступив одним із співorganizаторів VII Міжнародного наукового семінару пам'яті В'ячеслава Липинського. У рамках цього семінару було організовано наукові заходи в Житомирському державному університеті імені Івана Франка (м. Житомир) та Польській академії наук і мистецтв (м. Краків).

24 листопада 2015 р. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України разом з Польським науковим товариством у Житомирі, Житомирським державним університетом імені Івана Франка та Катинським музеєм – відділу Музею Війська Польського провели у м. Житомирі конференцію «Україна перед геополітичними викликами сьогодення». Традиційно перед початком конференції біля Житомирського державного університету імені Івана Франка відбулося покладання квітів до пам'ятної дошки В'ячеслава Липинського.

На відкритті конференції виступили: доктор політичних наук, професор, заступник директора Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України В. Горбатенко; кандидат історичних наук, співробітник Катинського музею – відділу Музею Війська Польського Т. Щепанський; кандидат історичних наук, доцент, декан історичного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка О. Жуковський; доктор політичних наук,

доцент, голова МГО «Польське наукове товариство у Житомирі» С. Рудницький.

Потім науковці представили доповіді, які стосувалися причин і наслідків збройного протистояння на сході України: сценарії російської експансії (М. Розумний); аналіз воєнної політики сучасної України (В. Смолянюк); модернізації України в контексті зовнішньої експансії 2014–2015 рр. (В. Горбатенко). Частина доповідей стосувалася політики Росії, Польщі та Угорщини щодо їх діаспор, особливо тих, які проживають на території України: про «руській мір» як складову політики неосталінізму (Г. Стародубець); про польський досвід реалізації політики пам'яті щодо співвітчизників за кордоном (А. Маркиш); про місце діаспори у геополітиці Угорщини (Д. Морару). Історики привернули увагу до сучасних геополітичних та демографічних загроз Заходу в контексті доктрини Фелікса Конечного (1862–1949 рр.) (Т. Щепанський), геополітичних наслідків битви під Конотопом 1659 р. (Ю. Кондратюк). Наприкінці відбулася дискусія щодо порушених актуальних питань, особливо російських інтересів в Україні. Після цього група українських науковців: В. Горбатенко, В. Смолянюк, М. Розумний, В. Борніков, С. Рудницький та О. Кукуруз вирушили до м. Кракова, щоб продовжити обговорення актуальних проблем для України та Європи з польськими науковцями.

26–27 листопада 2015 р. у Польській академії наук і мистецтв у м. Кракові відбулася міжнародна конференція «Загрози, виклики, шанси європейської безпеки». Її співorganizаторами виступили Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Польське наукове товариство у Житомирі, Польська академія наук і мистецтв та Педагогічний університет ім. Комісії національної освіти у Кракові. Відкрив засідання доктор габілітований, професор Я. Махнік. Доктор політичних наук, професор В. Горбатенко вручив «Почесний знак» Інституту держави і права ім. В. М. Корецького доктору габілітованому, професору, генеральному секретарю Польської академії наук і мистецтв Є. Вирозумському та доктору габілітованому, професору І. Ставовій-Кавці за тісну і конструктивну співпрацю, результатом якої є п'ять випусків українсько-польського журналу «*Studia Politologica Ukraino-Polona*». Упродовж двох днів українські та польські науковці обговорювали різноманітні проблеми європейської безпеки та шукали механізми підвищення її рівня. Багато уваги було приділено ситуації в Україні. Українські науковці зосередили увагу учасників конференції на асиметричній стратегії як відповіді на виклики європейській безпеці (В. Горбатенко), викликах демократії в Україні (М. Розумний), демократичній трансформації в Україні (В. Борніков), ситуації в Криму та на Донбасі (О. Брусиловська), моделі національної безпеки України (В. Смолянюк), впливі суб'єктів публічної політики на безпеку держави (О. Кукуруз).

Польські науковці представили доповіді, що охоплювали майже всі можливі аспекти європейської безпеки, а саме: еволюцію спільної закордонної і безпекової політики ЄС після набуття чинності Лісабонської угодою

(Я. Венц); еволюцію російської політичної системи (Р. Бекер); східне розширення ЄС в економічній перспективі (Я. Ткачинський); економічно-демографічну рівновагу як основний чинник, що зумовлює безпеку європейської підсистеми у глобальній системі (Є. Свеца); культуру безпеки в суспільстві інформації та знань (Г. Баторовська), мовні, релігійні, економічні і військові засоби експансії Московської держави від XVI століття до анексії Криму 2014 р. (В. Мокрий), демографічні проблеми Росії як загроза для безпеки держави (О. Васюта); справу мореплавства через Балтійську протоку в польсько-радянських і польсько-російських відносинах (А. Кастори); «сіру сферу» як результат трансформації після розпаду радянського тоталітаризму (на прикладі України) (М. Вавжонек); міграцію і біженців як актуальну проблему європейської безпеки (Є. Босенко-Іздебська); організацію албанських злочинних угруповань, задіяних у торгівлі людьми в Республіці Македонія і Північній Італії (Р. Возніца); американську програму протиракетної оборони у Європі: політичні аспекти (М. Чайковський); наслідки для європейської і світової безпеки змін клімату і розвитку ядерної енергетики (Т. Млинарський); тактичну ядерну зброю в Європі (Р. Копець); ісламський радикалізм на Балканах у ситуації розвитку Ісламської держави (Д. Вілк); неурядові організації як елемент системи національної безпеки у деяких європейських країнах (П. Вивял); почуття відсутності політичної, суспільної, економічної безпеки у текстах польських рок-гуртів після 1989 р. (Р. Каспицький); українську кризу і політичну ситуацію Сербії в Європі (Ю. Крупа).

Після кожних чотирьох-п'яти доповідей був запланований час на дискусію. Науковці мали достатньо часу для того, аби поставити запитання доповідачам, висловити свої міркування щодо виголошених наукових доповідей. Також у рамках конференції відбувся круглий стіл експертів. Експертами виступили: доктор габілітований, професор Е. Чомер з Краківської академії ім. А. Ф. Моджевського, доктор габілітований, професор П. Міцкевич з Військово-морської академії ім. Героїв Вестерплатте в Гдині, доктор габілітований Ю. Зайонц з Варшавського університету, доктор габілітований, професор Р. Земба з Варшавського університету. Експерти зосередились на польській політиці національної безпеки в міжнародному контексті, на проблемах в Україні та напливі мігрантів до Європейського Союзу.

На закінчення доктор габілітований, професор І. Ставова-Кавка подякувала всім учасникам конференції за змістовні доповіді, цікаві дискусії та закликала до підготовки статей до чергового випуску українсько-польського журналу «*Studia Politologica Ukraino-Polona*».